

RAJKA ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET

**NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALI TÁJÉKOZTATÓJA
A 2012. PÉNZÜGYI ÉVRE**

2013. ÁPRILIS 25.

A Rajka és Vidéke Takarékszövetkezet a Hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX. 4.) Kormányrendeletben előírt szabályoknak megfelelően, a következőkben részletezett lényeges információkat hozza nyilvánosságra.

I. A kockázatkezelési elvek, módszerek:

A Rajka és Vidéke Takarékszövetkezet (a továbbiakban: Takarékszövetkezet) mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőke megfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a biztonságos működését.

A főbb követelmények a következők:

1. A számítások alapján meghatározott belső tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőketöbbletet kell biztosítania a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett. *(Biztonságos működés elve)*
2. A kockázatkezelési módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért, figyeléséért és jelentéséért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatok hordozó üzleti tevékenységgel vagy azt támogató tevékenységekkel összefüggnek. *(Összeférhetetlenség elve)*
3. A Takarékszövetkezet kockázatokát csak a belső szabályokban meghatározott keretek között és mértékig vállal. *(Óvatosság elve)*
4. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és jelentést készít róluk. A számszerűsíthető kockázatokot limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a nem-számszerűsíthető kockázatoknál kontrollokat alkalmaz és a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít. *(Lényeges kockázatok kezelésének elve)*
5. A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak, és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével, bonyolultságával. *(Költség-haszon elve)*

A Takarékszövetkezet kockázati stratégiája a belső tőkeellátottság biztosítására irányul, az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát.

A kockázati stratégia tartalmazza a hitelintézet kockázatokhoz és kockázatkezeléshez való viszonyát, és az alábbi témakörökre terjedhet ki:

- 1) Kockázatvállalási politika
- 2) Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság
- 3) Kockázati szerkezet
- 4) Kockázatkezelés szervezete

1) Kockázatvállalási politika:

A Takarékszövetkezet által alkalmazott belső szabályzatai tartalmazzák a kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket, és mindazokat az előírásokat, kockázatkezelési célokat, amelyeknek az egységes alkalmazását a vezetés az egész intézményen belül elvárja.

Ezek az elvek a következők:

- a prudens kockázatvállalás elve,
- az elfogadott legjobb piaci gyakorlat alkalmazásának elve,
- az összeférhetetlenség kezelésére és elkerülésére kialakított elv, valamint
- az új tevékenységek, üzletágak, termékek indításakor kockázatkezelési szempontjainak figyelembe vétele.

2) Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság:

A Takarékszövetkezet kockázati étvágya, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy

- milyen típusú és milyen mértékű kockázatot képes felvállalni,
- a felvállalt kockázatból milyen mértékű megtérülés várható,
- rendelkezik-e valamely területen komparatív előnnyel, továbbá
- milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatokat.

A Takarékszövetkezet nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet.

3) Kockázati szerkezet:

A kockázati szerkezet alakulása arra ad választ, hogy a korábbi állapotokhoz képest milyen változások figyelhetők meg a kockázati profilban, és ezt hogyan kezeli a

Takarékszövetkezet, belsőleg azonosíthatók-e újabb kockázattípusok, és szükséges-e utánuk pótlólagos tőke képzése. A kockázati szerkezetet a Takarékszövetkezet a tárgyévre, a tárgyévet megelőző időszakra, a jövőre vonatkozóan pedig a stratégiai tervével azonos időszakra dolgozza ki.

A szabályozási tőkekövetelmény méréséhez alkalmazott, a szabályozás szerint választható módszerek:

- *Hitelezési kockázat* - sztenderd módszer
- *Hitelkockázat mérséklés* - pénzügyi biztosítékoknál: egyszerű módszer, garanciák, készfizető kezessége esetében sztenderd módszer
- *Partnerkockázati kitettségek*: eredeti kockázat módszere
- *Devizaárfolyam kockázat* - sztenderd módszer
- *Működési kockázat* - alapmutató módszer

4) Kockázatkezelési szervezet:

A Rajka és Vidéke Takarékszövetkezet szervezeti felépítésében a belső ellenőrzés, a kockázatkezelés tevékenysége egymástól, valamint az egyéb szervezeti egységtől is elkülönül.

A 3 fő belső ellenőr szakmai irányítását a Felügyelő Bizottság végzi. A belső ellenőrzés tevékenységét önállóan, az ellenőrzési tervben foglaltaknak megfelelően látja el. A kockázatokat a belső ellenőrzés rendszeresen vizsgálja. Az ellenőrzés eredményéről tájékoztatja az Ügyvezetést és beszámol a Felügyelő Bizottságnak.

A Takarékszövetkezet a kockázatok alapos figyelésére, elemzésére kettő kockázatkezelő munkakört alakított ki, de a kockázatok előzetes kiszűrésében alapvetően az illetékes döntési szinteken lévő személyek is részt vesznek. Az ügyintéző szervezeten belül 2 fő kockázatkezelő munkatárs tevékenységét közvetlenül az elsőszámú ügyvezető (elnök-ügyvezető) irányítása alatt látja el. Ezen kívül 1 fő kockázat elemzőt is alkalmaz.

Az ő fő feladatát képezi - többek között - a hitelezés közvetlen területén a preventálás, valamint a folyósítás előtt lévő hitelek kockázati elemzése.

A Takarékszövetkezet együttműködik az OTIVÁ-val az alábbi területeken:

- Módszerek fejlesztése, módszertani kérdések
- Elemzések, dokumentumok tartalmi elemeinek kialakítása
- Belső, valamint az OTIVÁ-nak szóló jelentések tartalmi és formai követelményeinek kialakítása
- Adatgyűjtés, adatszolgáltatás, adatminőség ellenőrzés
- Belső szabályzatokkal kapcsolatos sztenderdek kialakítása, belső tőkeszámítással kapcsolatos feladatok megoldása

A kockázati stratégiát az elnök– ügyvezető készíti el, és az Igazgatóság hagyja jóvá. A kockázati stratégiában foglaltak évente egyszer felülvizsgálatra kerülnek.

A tőkemegfelelés elengedhetetlen része a kockázatok mérése és a kockázatokra elkülönített tőkének a tényleges kockázatokkal történő összevetése. A Takarékszövetkezet rendszeresen végzi a kereskedési könyvi kockázatok, illetve a tevékenység egészében felmerülő árfolyam- és árukockázat szabályozás által megadott módszerekkel történő felmérését, a kockázatokhoz tartozó tőkekövetelmény meghatározását, illetve annak áttekintését, hogy a kimutatott tőkekövetelmény folyamatosan rendelkezésre áll-e.

A Takarékszövetkezet azzal is törekszik a kockázatmérséklésre, hogy a hitelezési tevékenysége keretében a kockázatvállalással járó ügyletek engedélyezésekor a követelését fedezetekkel kell biztosítani.

A hitelbiztosítéki szerződéseknek jogilag érvényesnek és bírósági úton végrehajthatónak/kikényszeríthetőnek kell lenniük. Ügyészség megvizsgálta, elfogadta az alkalmazott szerződéseket.

A Takarékszövetkezetnél az ügylet fennállása alatt a folyamatos utógondozás végzése kötelező, amelynek keretében többek között a biztosítékok meglétét, állagát is rendszeres időközönként - esetenként helyszínen is - ellenőrizni kell.

A felülvizsgálatkor az ellenőrzésnek ki kell térnie arra is, hogy a biztosíték állaga, értéke forgalmazhatósága vagy jogi státusa nem sérült-e a Takarékszövetkezet hátrányára.

Az adós pozíciójának romlása esetén, illetve fedezet értékének elvonásának vagy csökkenésének megállapításakor azonnal intézkedni kell. (Pótlásról gondoskodni vagy a Ptk-ban lefektetett joggal élni.)

Lényeges kockázatok és a kapcsolódó tőkeszükséglet meghatározása

A Takarékszövetkezet lényegesnek minősít minden olyan kockázati típust, amelyre az alábbi feltételek valamelyike teljesül:

- A. a szabályozás szerint a Takarékszövetkezetnek a kockázat fedezetére a minimális tőkekövetelmény számításánál szavatoló tőkével kell rendelkeznie;
- B. amelyből származó potenciális veszteség mértéke - Takarékszövetkezet vezetőségének szubjektív értékelése szerint - egy év alatt meghaladhatja a szavatoló tőke 10%-át,
- C. a PSZÁF a kisintézmények szempontjából általában lényegesnek tartja:

A Takarékszövetkezet a lényegesnek minősített kockázatait az alábbiak szerint csoportosítja:

- az 1. pillér alatti kockázatok, amelyekre a szabályozás meghatározza a minimális tőkekövetelmény számításának lehetséges módjait;
- az 1. pillér alatt nem kezelt kockázatok, amelyek számszerűsíthetők, illetve mutatószámokkal mérhetők, ezért limitekkel kezelhetők. Ide tartoznak a koncentrációs kockázatok, a nem-kereskedési könyvi kamatkockázatok, devizaárfolyam kockázat és a likviditási kockázat;
- az 1. pillér alatt nem kezelt kockázatok, amelyek nem-számszerűsíthetők, csak minőségi ismérvekkel becsülhetők, ezért limitekkel nem, hanem csak egyéb kontrollokkal ellenőrizhetők;
- a Felügyelet által kiadott, jelenleg a SREP útmutató mellékletében felsorolt, kockázatosnak tekintett portfóliók és termékek, úgymint a 90 napon túli késedelemben lévő hitelekől várható veszteségek fedezettsége, retaile gépjármű finanszírozás, balloon/bullet ügyletek, Japán jénben denominált devizahitelek, kockázati tőkealapok finanszírozásának, kombinált lakossági hiteltermékek folyósításának, és a többszöri átstrukturálásnak a kockázatai, valamint a független közvetítők közreműködésével kialakult lakossági hitelfortfóliók. Ezek a hitelezési kockázat kezelésén belül követendő nyomon.
- A Takarékszövetkezetnél a kockázatos termékek közül 2012. évben balloon/bullet ügyletek szerepelnek, melyek kizárólag óvadéki betéttel fedezett hitelek, illetve a különböző támogatások (mezőgazdasági, működési, vagy beruházási) előfinanszírozására szolgáló, általában rövid futamidejű kölcsönök. Ezek terén 2012. dec. 31-én csupán néhány ügyfél esetén volt 90 napot meghaladó elmaradás, melyek közül az egyik azóta megfizetésre került, a másokra pedig 31%-os értékvesztést képeztünk.

Kombinált lakossági hiteltermék a lakástakarék-pénztári kombinált konstrukció, de azonos devizanemű. Ezért többlettőke előírás nem vonatkozik a forint betéttel kombinált takarékpénztári termékekre.

A Takarékszövetkezetnek egy függő ügynökként nyilvántartásba vett hitelközvetítővel van kapcsolata. Ő kizárólag társasházak felújítási hiteleket közvetít.

A korábbi évek közvetített hiteleinek állományát illetően nincs lényeges különbség az azok, illetve saját magunk által értékesített hitelek között.

A 90 napnál régebbi lejárt hátralék összege 3 568 millió Ft december 31-én. Az ehhez tartozó értékvesztés összege 1 743 millió Ft, amely 48,85%-os fedezettségnek felel meg. Ezt a mutatót folyamatosan figyeli a Takarékszövetkezet és a szükséges értékvesztést folyamatosan képezi.

Ezen kívül az általános kockázati céltartalék képzése is havonta folyamatos. 2012. dec. 31-i állománya 191 193 e Ft.

II. Javadalmazási politika

Takarékszövetkezetünk a PSZÁF 1/2010 sz. ajánlásának figyelembevételével már 2011. májusáig megalkotta Javadalmazási Politikáját, amit a 3/2011 (VIII.04.) sz. PSZÁF elnökének ajánlása alapján módosítottunk. Igazgatósági határozat száma: 68/2011.05.26, 133/2011.09.22, 4/2012.02.16, 251/2012.12.20

Célja: A Takarékszövetkezetnél tisztséget vagy munkakört betöltő személyek javadalmazása álljon összhangban a pénzügyi intézet hosszú távú érdekeivel, kockázat vállalási és kockázat kezelési elveivel.

Alapelve: A Takarékszövetkezet üzleti céljainak és a munkavállalók céljainak hosszú távú összehangolása. Ez biztosítson minden munkavállalónak világos, átlátható, pontosan tervezhető juttatási rendszert.

A dolgozói munkavégzéseket azzal ismerjük el, hogy bizonyos juttatásokat minden munkavállaló alanyi jogon kap, függetlenül teljesítménytől.

A teljesítmény növelése érdekében viszont minden évben meghatározzuk a teljesítménymérés feltételeit, melyben a szervezeti egység (kirendeltség) eredményessége és az egyén teljesítménye külön-külön kerül értékelésre..

Ezáltal a Javadalmazási Politika a munkatársak személyes fejlődését és a Takarékszövetkezet sikerességét is támogatja, és elvárja az eredmények eléréséért érzett felelősséget.

A kontroll funkciókat betöltők javadalmazása független az általuk ellenőrzött területek teljesítményétől.

Speciális szabályokat alkottunk a kockázatvállalásra legjelentősebb befolyással rendelkező munkavállalókra vonatkozóan.

A teljesítményfüggő javadalmazás teljes összegének meghatározásakor figyelembe vettük a tőke költségét, a szükséges likviditást, valamint a jelenlegi és jövőbeni kockázatokat.

A Javadalmazási Politika felépítése követi a PSZÁF elnökének ajánlása szerint II. 7. pontban elvárt tartalmat.

Mivel a TKSZ piaci részesedése nem éri el az 5%-ot, ezért külön javadalmazási bizottságot nem hoztunk létre.

A Javadalmazási Politikát az Igazgatóság fogadta el és vizsgálja felül, míg az FB felel a végrehajtásért, amit a belső ellenőrzés évente egyszer vizsgál.

A Javadalmazási Politikát az Igazgatóság operatív irányítását el nem látó tagjai készítették el és terjesztették az Igazgatóság elé.

A teljesítménymutató helyességét független szakértő Zsatku Tímea könyvvizsgáló írásbeli igazolása alapján állapítjuk meg.

A Javadalmazási Politika személyi hatálya „általános” és „speciális” hatályt követ.

A javadalmazás típusa lehet rögzített-, teljesítményjavadalmazás.

A rögzített javadalmazás elemei

- személyi alapbér
- béren kívüli juttatások
- gépkocsi használat
- mobiltelefon használat
- kedvezményes dolgozói hitel
- oktatás, képzés

A teljesítmény javadalmazás összege az „általános” hatály alá tartozó munkavállalók esetén az éves bér 1/3-a.

A speciális vagy kiemelt hatály alá tartozó személyek esetén az éves bér 75%-a.

Mindkét esetben a 131/2011. korm. rend. 4.§ (b) pontja értelmében a kifizetés készpénzben történik.

A teljesítmény értékelési időszak hossza legalább egy év. Ezért 2011 évben egy év, 2012 évben pedig kettő év teljesítmény mutatóit kell figyelembe venni.

Az értékelésben alkalmazott pénzügyi mutatók:

- a.) nem teljesítő hitelek részarányának változása
- b.) tőkekövetelmény előírásának való megfelelés mértéke
- c.) likviditási kockázatmérő mutatószámok változása
- d.) elért adózás előtti eredmény
- e.) hitel/betét arány.

Minőségi tényezők:

- a.) ügyfél elégedettség
- b.) kreativitás
- c.) vezetői képesség
- d.) motiváció
- e.) kapcsolattartó képesség.

Alkalmazzuk a korm. rend. szerinti lehetőséget, ezért a kifizetés halasztási időtartam nélkül, készpénzben történik. A kifizetésre nem kerülhet sor, ha a TKSZ a Hpt-ben a tőkére vonatkozó szabályainak nem vagy a kifizetés nyomán nem felelne meg.

Nem alkalmazzuk a PSZÁF által nem támogatott eljárásokat:

- garantált teljesítmény javadalmazás
- fedezeti ügylet kötés
- kockázatmérséklésre vagy áthárításra vonatkozó szerződések kötése
- nem alkalmazzuk az átfedést az alapbér és a teljesítmény javadalmazás között

A bemutatott Javadalmazási Politikában figyelembe vettük a:

- hitelintézeti és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv.
- az Európai Parlament 2006/48/EK, 2006/49/EK és azok 2010 évi módosításait
- a 131/2011. (VII.18) korm. rend.
- a 234/2007 (IX.4) korm. rend. (Nyilvánosságra hozatal)
- a PSZÁF Elnökének 3/2011. (VIII.04) ajánlását

Belső szabályzatainkban:

- Munkaügyi Szabályzat
- Gépjármű használati Szabályzat
- Mobiltelefon használati Szabályzat
- Éves bérterv.

Folyamatosan biztosítjuk a Javadalmazási Politikával kapcsolatos összhangot.

Minden vezető állású személy, tisztségviselő és munkavállaló számára hozzáférhető a Javadalmazási politika a bizalmas információk kezelési elveinek betartása mellett.

Az elérés helye: BORDER, Szabályzatok.

III. Szavatoló tőkével kapcsolatos információk

SZAVATOLÓ TŐKE ÖSSZETEVŐI	millió Ft
ALAPVETŐ TŐKE	2 335,577
<i>Az alapvető tőke pozitív összetevői</i>	<i>2 343,601</i>
- Befizetett jegyzett tőke	500,000
- Tőke tartalék	4,717
- Lekötött tartalék	5,824
- Általános tartalék	217,830
- Eredménytartalék	1 296,484
- Könyvvizsgáló által hitelesített mérleg szerinti eredmény	146,672
- Általános kockázati céltartalék	172,074
<i>Az alapvető tőke negatív összetevői</i>	<i>8,024</i>
- Immateriális javak	8,024
JÁRULÉKOS TŐKE	249,463
<i>A járulékos tőke pozitív összetevői</i>	<i>249,463</i>
- Értékelési tartalék	243,444
- Lejárattal rendelkező alárendelt kölcsöntőke	6,019
<i>A járulékos tőke negatív összetevői</i>	<i>0</i>
SZAVATOLÓ TŐKE ÖSSZESEN:	2 585,040

A Hpt. 5.sz. melléklet 24. pontja szerinti korlátozások figyelembevételével meghatározott alapvető és járulékos tőke összege: 2 585,040 millió Ft.

A Hpt. 5. számú melléklet 23. pontja szerint a járulékos tőke számításakor nem vehető figyelembe a bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentum cash-flow fedezeti ügyletének valós értékeléséből származó értékelési tartaléka. A Takarékszövetkezet nem alkalmaz cash-flow fedezeti ügyletet, így a járulékos tőkéből ezen a címen nem történt levonás.

A Hpt. 5.sz. melléklet 29. pontja szerinti érték: 2 585,040 millió Ft.

tőke megfelelése

Belső tőkekövetelmény számítási eljárás:

A belső tőkekövetelmény számítás egy olyan eljárás, amely biztosítja azt, hogy mind az irányítási, mind a felügyelői funkciót ellátó vezető testületek

- megfelelően azonosítják, mérik, összesítik az intézmény kockázatait,
- az intézmény kockázati profiljának megfelelő tőkét tart,
- megfelelő kockázatkezelési rendszert működtet és azt folyamatosan fejleszti.

A Takarékszövetkezet elvégezte belső tőkekövetelmény számítását. A kockázatok fedezésére **1 970,498 millió Ft** tőkeszükségletet határozott meg.

A hitelezési kockázatra tekintettel képzett tőkeszükséglet meghatározása az alábbi koncepció szerint történik:

- $tőkeszükséglet = kockázattal\ súlyozott\ kitétség\ 8\%-a$

A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményének meghatározását a sztenderd módszerrel végzi.

A kockázattal súlyozott kitétség érték a szavatoló tőkéből le nem vont kitétség - a külön jogszabályban meghatározott - kockázati súllyal szorzott értéke.

A sztenderd módszer alkalmazása esetén a kockázattal súlyozott kitétség érték meghatározásakor minden kitétséget be kell sorolni a következő kitétségi osztályok valamelyikébe:

- központi kormánnyal vagy központi bankkal szembeni kitétség,
- regionális kormánnyal vagy helyi önkormányzattal szembeni kitétség,
- közszektorbeli intézménnyel szembeni kitétség,
- multilaterális fejlesztési bankkal szembeni kitétség,
- nemzetközi szervezettel szembeni kitétség,
- hitelintézettel és befektetési vállalkozással szembeni kitétség,
- vállalkozással szembeni kitétség,
- lakossággal szembeni kitétség,
- ingatlan fedezett kitétség,
- késedelmes tétel,
- fedezett kötvény formájában fennálló kitétség,
- értékpapírosítási pozíció,
- kollektív befektetési értékpapírban fennálló kitétség, vagy
- egyéb tétel.

A felsorolt kitétségi osztályokba besorolt kitétséghez a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII.30.) Korm. Rendeletben meghatározott kockázati súlyt kell alkalmazni.

A kitétség sztenderd módszer szerint számított értéke:

- eszköz esetén annak könyv szerinti értéke,
- kitétségnek minősülő mérlegen kívüli kötelezettségvállalás esetén a nyilvántartás szerinti értékének egyedileg megképzett kockázati céltartalékkal csökkentett összegének a külön jogszabályban meghatározott ügyletkockázati súllyal megszorított értéke,
- származtatott ügylet esetén a külön jogszabályban meghatározott módszerek valamelyike szerinti számított érték, vagy
- repóügylet, értékpapír- vagy árukölcsönzési ügylet esetén a külön jogszabályban meghatározott módszerek valamelyike szerinti számított érték.

Tőkekövetelmény kitétségi osztályonként

Adatok: M Ft

SA módszer tőkekövetelménye kitétségi osztályok szerint	1 223,634
Központi kormányok és központi bankok	0
Regionális kormányok, vagy helyi önkormányzatok	15,554
Közszektorbeli intézmények	0
Multilaterális Intézmények	0
Nemzetközi szervezetek	0
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	129,826
Vállalkozások	230,757
Lakosság	116,933
Ingatlannal fedezett követelés	437,669
Késedelmes tételek	173,150
Fedezett kötvények	0
Kollektív befektetési értékpapírok	0
Egyéb tételek	119,745

Hitelezési és felhígulási kockázat

Késedelmes tétel a kilencven napot meghaladóan, lényeges törlesztési késedelembe esett tétel.

Az ügyfélnek a Takarékszövetkezettel szembeni kilencven napon vagy három hónapon keresztül folyamatosan fennálló olyan késedelmes fizetési kötelezettsége minősül lényegesnek, amelynek összege meghaladja

a) lakossággal szembeni kitettség esetén:

1. a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálbért, vagy
2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát vagy az egy havi törlesztő részletet, és

b) az a) pontban meghatározott kitettségi osztályba tartozó kitettségen kívül bármely más kitettségi osztályba tartozó kitettség esetén

1. a kettőszázötvenezer forintot, vagy
2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát.

A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, lakóingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett eredetileg 35%-os kockázati súlyozású kitettségek az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értékével csökkentett részéhez 50%-os kockázati súly alkalmazható, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értékének 20%-a.

Egyébként 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.

A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, és lakóingatlanok nem minősülő ingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett, eredetileg 50%-os kockázati súlyozású kitettségek az elszámolt értékvesztéssel és céltartalékkal csökkentett értékéhez 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.

A késedelmes tétel fedezettel ellátott részének meghatározása esetében elismert hitelezési kockázatmérséklő tétel vehető figyelembe.

Ha a késedelmes tétel nem elismert, de a PSZÁF által a hitelkockázat-mérséklésre vonatkozóan meghatározottak szerint megfelelőnek tekintett, hitelkockázat-mérséklő tétellel teljesen fedezett, valamint az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább az értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéknek a 15%-a, akkor 100%-os kockázati súlyt kell alkalmazni.

Hitelminőség-romlás mérése

A hitelezési kockázat esetében a stressz teszt vizsgálat arra irányul, hogy egy éves időhorizonton a hitelportfólió minősége egy nagymértékű válság esetén miképp változik, és ennek következtében

- miként nő az értékvesztés és céltartalék képzés, és
- miként emelkedik a késedelmes követelések mögötti tőkeszükséglet.

A stressz teszt által mért tőkeszükségletet a két tényező eredményének összege adja.

A hitelezési kockázat számításokat a PSZÁF-nak az új tőkemegfelelési követelményekre vonatkozó adatszolgáltatási táblázatai alapján kell számítani több lépésben. A stressz tesztben szerepeltetni kell minden olyan kitettségi osztályt, amelyben a Takarékszövetkezet nettó összkitettsége meghaladja az 5%-ot.

A számításra vonatkozó általános szabályok:

1.Mérlegen kívüli tételek lehívása

A mérlegen kívüli kötelezettségvállalások összegét csökkenteni kell, és a mérlegen belüliekét ugyanezzel az összeggel meg kell növelni, feltételezve a megnyitott hitelkeretek lehívását, illetve garanciák beváltását.

2.Ingatlan fedezetek romlása

Az ingatlannal fedezett kitettségek közül a fedezetek elfogadhatóságának romlása miatt át kell sorolni az ingatlannal fedezett kitettségek munkalapján belül a fedezetlen állományba a lakossági, illetve vállalkozói kitettségek közé, attól függően, hogy a kitettség fedezet nélkül melyik kitettségi osztályba tartozna.

3. Előre rendelkezésre bocsátott és előre nem rendelkezésre bocsátott fedezetek romlása

A garanciák és pénzügyi fedezetek fedezeti értékét 5%-kal csökkenteni kell és átsorolni a fedezett ügylet kitettségi osztályába.

4. Késedelmes tételek növekedése

A vállalkozói, a lakossági, az ingatlannal fedezett kitettségi osztályban lévő tételek, valamint az önkormányzati és a 100%-os közszektorbeli intézményekkel szembeni kitettségeket külön-külön át kell sorolni a késedelmes tételek közé.

5. Késedelmes tételek közé átsorolt állományok - értékvesztés hányadok - kockázati súlyozás

Az átsorolt ingatlannal fedezett kitettségeknél meg kell határozni az átsorolt tételek értékvesztés hányadát 20%-nál nagyobb értékvesztést feltételezve:

- 50%-os súlyozást rendelve a lakóingatlannal fedezett kitettség részekhez
- 100%-os súlyozást rendelve az egyéb ingatlannal fedezett kitettségekhez.

Az átsorolt állományokból a feltételezett értékvesztés hányad alapján meg kell határozni a 100%-os és a 150%-os kockázati súlyozás alá eső állományokat az alábbi tételeknél

- önkormányzatokkal szembeni kitettségek közül átsorolt tételek
- közszektorbeli intézményekkel szembeni kitettségek közül átsorolt tételek
- vállalkozói kitettségek közül átsorolt tételek
- lakossági kitettségek közül átsorolt tételek

6. Hitelintézetekkel szembeni kitettségek

- A magyar hitelintézetekkel szembeni kitettségeknél a stressz teszt során - az ország minősítésének romlásán kívül - más hatással nem kell számolni.
- A más országokban bejegyzett hitelintézetekkel szembeni kitettségek esetében (ha lényeges a kitettség) az állománynak a mellékletben meghatározott részét át kell sorolni a késedelmes tételek közé a 100%-os kockázati súlyozási kategóriába, megfelelő értékvesztés elszámolását feltételezve.

A késedelemnek és hitel-minőségromlásnak a szabályzatokban való megközelítése

1. Ügyfél,- és partnerminősítés:

Az ügyfél fizetési késedelme az ügyfél adóminősítésében, majd az adóminősítés felülvizsgálata során is jelentős szerepet játszik. Oly mértékű hitelkésedelem, amely kétes vagy rossz kintlévőség minősítési kategóriát keletkeztet,

már a legkedvezőtlenebb ügyfél-minősítési kategóriát vonja maga után. Az újratárgyalt, prolongált hitel kizárhatja a legkedvezőbb ügyfél-minősítési kategóriába sorolást. Mivel az adósminősítés befolyásolja az egyedi minősítésnél a várható veszteség összegét, ezért közvetetten a fizetési késedelem összefügg a hitelminőség romlással.

2, Fedezetértékelés:

A kintlévőség fizetési késedelme kizárólag nagyon szélsőséges esetben hat a biztosíték fedezetértékére. Amennyiben, a Takarékszövetkezet a hátralékos hitelnél, megkísérelti a biztosíték mobilizálását, érvényesítését és az - általános esetben bármely ok miatt - nem történik meg, akkor a Takarékszövetkezet az ügyfél egyedi minősítésénél az adott fedezet értékét várható veszteségsökkentő tételként már nem veheti figyelembe. Ezen az úton a fizetési késedelem közvetetten összefügg a hitelminőség romlással.

3, Kintlévőségek minősítése:

A kintlévőségek minősítése, értékvesztés elszámolása és céltartalék képzés rendje a Takarékszövetkezet Eszköz-forrás értékelési szabályzatában került rögzítésre.

A 2012. 12. 31.-ig hatályos 250/2000 (XII. 24) kormányrendelet előírásainak figyelembevételével a Takarékszövetkezet elkészítette az „eszköz-forrás értékelési” szabályzatot. Az eszközök minősítése alapján az értékvesztések és a visszaírások havonta kerülnek elszámolásra.

A 10.000 e Ft és az azt meg nem haladó vállalkozói, önkormányzati, lakossági és egyéb követelések besorolásánál egyszerűsített minősítési eljárást - elsősorban a késedelem időtartamához kötődően- alkalmaz. A fenti összeghatárt meghaladó követeléseket, valamint a hitelintézeteknél elhelyezett bankközi betéteket, a befektetési és forgatási célú értékpapírokat, a vagyoni érdekeltségeket, záloghiteleket összeghatártól függetlenül egyedileg minősíti a Takarékszövetkezet.

Egyszerűsített minősítés: A minősítési kategóriát az ügyfél fizetési késedelme határozza meg.

Minősítési kategória meghatározás:

I. Problémamentes követelések

Azon egyszerűsített eljárás alá tartozó kintlévőségek minősíthetők, ahol az adós (ügyfél) tőke és kamat fizetési vagy törlesztési késedelme

- vállalkozói hitelek esetében a 15 napot,
- lakossági hiteleknél a 30 napot nem haladja meg.

II. Külön figyelendő követelések

Azokat a kintlévőségeket és mérlegen kívüli tételeket, amelyek esetében az adós (ügyfél) tőke és kamat fizetési vagy törlesztési késedelme

- vállalkozói hitelek esetében a 16-60 napig,
- lakossági hiteleknél a 31-60 napig terjed.

III. Átlag alatti minősítésű követelések

Azon követelések, amelyeknél a követelések fizetési vagy törlesztési késedelme 61-90 napig terjed.

IV. Kétes minősítésű követelések

Azon követelések, amelyeknél a követelések fizetési vagy törlesztési késedelme 91-365 napig terjed.

V. Rossz minősítésű követelések

Azok a kintlévőségeit, amelyek esetében a követelések fizetési vagy törlesztési késedelme a 365 napot meghaladja.

Minősítési kategóriához értékvesztés kulcs meghatározás:

A Takarékszövetkezet az elszámolandó értékvesztés nagyságát az egyszerűsített minősítés hatálya alá tartozó tételek esetében a kintlévőség minősítési kategóriához rendelt fix értékvesztés %-kal határozza meg.

Egyedi minősítésekkel kapcsolatos értékelési szabályok:

A Takarékszövetkezet a minősítésnél a 250/2000 kormányrendelet 7. sz. mellékletében (továbbiakban korm. rendelet) meghatározott szabályok szerint jár el. A kintlévőségek minősítését több tényező figyelembevételével határozza meg.

A várható veszteség meghatározása az első lépcső. A meghatározás súlyponti eleme a fizetési késedelem, de emellett, szerepet játszik az ügyfél adósminősítése és az országkockázat.

A várható veszteséget csökkent(het)i a fedezetértékelési szabályzatban meghatározott fedezetek értéke. Az előbbi két tétel adja a nem fedezett várható veszteség értékét. A nem fedezett várható veszteség összegével megegyező értékvesztést számol el a

Takarékszövetkezet a könyveiben. Az elszámolt értékvesztés %-a meghatározza az ügylet kintlévőség minősítési kategóriáját, így a hitelminőségét is.

Összegezve megállapítható, hogy a fizetési késedelem, az ügyféllel szembeni követelés - hitelezői oldalról nézve - egyik legfontosabb tulajdonsága, amely a hitelező szabályzataiban, ügyvitelében több fontos kérdést - így a követelés hitelminőségét is - alapvetően meghatározza.

A számviteli beszámítások utáni kitettség értékek hitelezési kockázat-mérséklés figyelembevétele előtti összege.

Adatok: M Ft

Központi kormányok és központi bankok	14 853,580
Regionális korm., vagy helyi önkormányzatok	224,210
Közszektorbeli intézmények	0
Multilaterális Intézmények	0
Nemzetközi szervezetek	0
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	9 003,504
Vállalkozások	3 568,408
Lakosság	3 524,770
Ingatlannal fedezett követelés	11 928,032
Késedelmes tételek	3 558,211
Fedezett kötvények	0
Kollektív befektetési értékpapírok	0
Egyéb tételek	3 579,312

Nem pénzügyi vállalkozások bruttó hitelállományának gazdasági ágazatbeli megoszlása

Adatok: M Ft

Ágazat megnevezése	2012	
	összeg	%
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halgazdálkodás	2 587,169	20
Bányászat, bányászati szolgáltatás	0	0
Feldolgozó ipar	1 839,433	14,3
Villamos energia-, gáz-, gőzellátás, légkond.	0	0
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgyald., szennyeződésmntesítés	0	0
Építőipar	1 714,792	13,3
Kereskedelem, gépjárműjavítás	1 842,397	14,3
Vízellátás, szennyvíz	50,000	0,4
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	709,012	5,5
Információ, kommunikáció	30,458	0,2
Szállítás, raktározás	104,500	0,8
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	185,298	1,4
Ingatlanügyek	2 916,966	22,6
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, adminisztratív és szolg. támogató tev.	260,761	2
Egyéb tevékenységek	669,655	5,2
Összesen:	12 910,441	100

Kitettségek hátralévő futamidő szerinti csoportosítása ügyfélkategória szerint

Adatok: M Ft

Ügyfélkategória	Hátralévő futamidő		
	Éven belüli	1-5 év között	5 éven túli
Önkormányzatok	9,000	175,947	0
Pénzügyi vállalkozások	40,877	0	0
Nem pénzügyi vállalk.	2 365,715	3 120,694	7 424,032
Lakossággal szembeni	152,240	544,404	4 993,256
Egyéni vállalkozók	319,265	235,099	924,400
Non-profit szervezetek	44,471	0,112	0
Külföld	0,104	92,270	142,398

90 napon túli késedelmes kitettségek ügyfélkategória szerint

Adatok: M Ft

Ügyfélkategória	Összes kitettség	Késedelmes kitettség
Önkormányzatok	184,947	0
Pénzügyi vállalkozások	40,877	0
Nem pénzügyi vállalk.	12 910,441	2 605,628
Lakosság	5 689,900	692,473
Egyéni vállalkozók	1 478,764	267,239
Nonprofit szervezetek	44,583	0
Külföld	234,772	2,952
ÖSSZESEN:	20 584,284	3 568,292

A kitettségekkel kapcsolatosan, amelyek esetében hitelminőség-romlás következett be az elszámolt értékvesztés és a képzett céltartalékra vonatkozó adatok ügyfélkategóriánként

Adatok: M Ft

	Nyitó	Képzés	Felszabadítás	Záró
Értékvesztés				
- Nem pénzügyi vállalkozások	911,282	442,558	134,635	1 219,205
- Egyéni vállalkozók	76,166	58,721	4,057	130,830
- Lakosság	590,499	113,100	221,087	482,512
- Önkormányzat	0,290	0	0,290	0
- Non-profit szervezetek	0,191	0	0,191	0
- Külföld	3,087	0,301	3,085	0,303
Összesen:	1 581,515	614,680	363,345	1 832,850
Céltartalék				
- Független jövőbeni kötelezettség után	6,082	7,502	8,828	4,756

2012 évi hitel eladás és leírás összege 243 703 e Ft, elengedett követelés összege 58 341 e Ft. Ebből 294 997 e Ft vesztesége keletkezett a Takarékszövetkezetnek, mivel a felszabaduló értékvesztés más hátralékos hitelek mögé lett megképezve.

A Rajka és Vidéke Takarékszövetkezetnek határon átnyúló tevékenységre van engedélye, de jelenleg nem működtetjük.

A Rajka és Vidéke Takarékszövetkezet a PSZÁF által elfogadott hitelminősítő szervezeteket fogadja el. A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményét a Hpt. 76/A.§ értelmében *sztenderd módszer szerint*, a hitelkockázat-mérséklés hatásának számítását a sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok *egyszerű módszere* szerint számítja ki.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitétség érték meghatározásához a Takarékszövetkezet minden kitétséget a Hkr.-ben meghatározott kitétségi osztályok valamelyikébe sorolja be.

A kitétség besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a Hkr.-ben foglaltakat, a PSZÁF-nak szolgáltatandó adatokra vonatkozó PM rendelet előírásait, a

PSZÁF-nak az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

A központi kormányának és a központi banknak van elismert külső minősítő szervezet általi hitelminősítése, ezért a központi kormánnyal és a központi bankkal szembeni kitétségnél a PSZÁF által a hitelminősítéshez hozzárendelt besorolás alapján az egyes besorolásokhoz a megadott kockázati súlyok alkalmazandóak. A további kitétségi osztályokhoz rendelt kockázati súlyok meghatározása ennek következménye.

VI. Hitelezési kockázat-mérséklés

A Rajka és Vidéke Takarékszövetkezet a tőkekövetelmény mérséklésénél nem számol a nettósításból adódó hatásokkal.

Biztosítékok értékelése

A Takarékszövetkezet által elfogadott fedezeteket fedezeti értékének számításának alapját

- az értékbecslésben meghatározott érték,
- a könyvszerinti érték,
- járművek esetében az EUROTAX katalógus összehasonlító árai képezik.

A Takarékszövetkezet az egyes fedezetcsoportokat

- érvényesíthetősége,
- értékállósága,
- ellenőrizhetősége
- alapján alakította ki.

Az elfogadott fedezetek lehetnek:

- Likvid fedezetek
- Közraktárjeggyel biztosított fedezetek
- Ingatlanok
- Egyedileg beazonosítható, nevesített ingóságok
- Egyéb fedezetek
- Garanciák, készfizető kezességek.
- Lakás-takarékpénztári szerződések engedményezésével
- Árbevétel engedményezésével
- Támogatások/hazai és EU-s/engedményezésével

Az elfogadott fedezetek további csoportosítás szerint lehetnek:

- az előre rendelkezésre bocsátott pénzügyi biztosítékok:
 - a Takarékszövetkezetnél óvadékként elhelyezett készpénz, vagy betét,
 - a nem hitelnyújtó pénzintézetnél óvadékként vagy letétként elhelyezett készpénz, vagy betét,
 - az életbiztosítási kötvény vagy szerződés, ha a hitelnyújtó hitelintézet javára az életbiztosítási kötvényből vagy szerződésből eredő követelésre zálogjogot alapítottak, valamint a
 - nem hitelnyújtó hitelintézet által kibocsátott értékpapír, ha azt a kibocsátó kérésre visszavásárolja
- az előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetek.

→ Garancia és készfizető kezesség

A Takarékszövetkezet nem fogadja el biztosítékként:

- a saját maga által kibocsátott, tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt,
- a hitelintézeti csoporthoz, pénzügyi holdinghoz, illetve vegyes tevékenységű csoporthoz tartozó másik vállalkozás által kibocsátott, tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt,
- a Takarékszövetkezet, vagy a hitelintézeti csoporthoz, pénzügyi holdinghoz, vegyes tevékenységű csoporthoz tartozó másik vállalkozás a Gazdasági társaságokról szóló törvényben meghatározott közvetlen irányítását biztosító befolyása alatt álló részvénytársaság részvényét,
- olyan gazdasági társaság üzletrészét vagy részvényét, amely az adósban befolyásoló részesedéssel rendelkezik, illetve amelyikben az adósnak befolyásoló részesedése van.

A Takarékszövetkezet hitelezési kockázat-mérséklésre a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. és az Agrár - Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány és az MV Zrt. által nyújtott garanciák Magyar Állam általi viszont-garanciáját, valamint az egyéb állami készfizető kezességvállalást fogadta el.

A kitettségek összes értéke, amelyek esetében a Takarékszövetkezet készfizető kezességet, garanciát vett figyelembe **3 024,583 millió Ft**, melyből **1 698,486 millió Ft** MFB kötvényhez kapcsolódik, **1 326,097 millió** a hitelekhez.

Elismert pénzügyi biztosítékok által fedezett teljes kitettségek értéke 1 936,435 millió Ft, mely kitettségi osztályonként az alábbi:

- Vállalkozás: 300,560 millió Ft,
- Lakosság: 76,365 millió Ft,
- Egyéb tételek: 1 548,010 millió Ft,
- Ingatlannal fedezett kitettség: 11,500 millió Ft.

VII. Kereskedési könyv vezetésével kapcsolatos információk:

A Takarékszövetkezet 2012. évben a Kereskedési könyvet nem vezetett, mivel értékpapírjait nem eladási szándékkal vásárolta.

VIII. Kereskedési könyvben nem szereplő részvények, pozíciók:

Kereskedési könyvben nem szereplő részvényekre vonatkozó információk:

Hitelintézetben lévő részvények mérleg szerinti értéke 99,574 millió Ft. A Takarékszövetkezet nem rendelkezik olyan információval, mely a befektetés után értékvesztés elszámolását tette volna szükségessé.

Az előző évben értékpapír értékesítés nem történt, így értékesítésből származó eredmény nem keletkezett.

Kereskedési könyvben nem szereplő pozíciók:

A kamatkockázat az eszközök és források (mérlegen belüli és mérlegen kívüli) eltérő jellemzőinek eltéréséből keletkeznek. A banki könyvi kamatkockázat mérése sztenderd kamatláb változást feltételező duration gap módszer szerint történik, követve a PSZÁF 2/2008. számú módszertani útmutatóját.

A Takarékszövetkezet a lejáratral rendelkező instrumentumok lejárat előtti előtörlesztését, a lejárat nélküli szerződések tartós részét, illetve a betétfelmondást nem modellezi.

A kamatkockázat mérése negyedévente történik.

A Takarékszövetkezet a duration gap módszer alapján banki könyvhöz tartozó instrumentumoknak nettó jelenérték változását méri. A mérés alapján kialakította devizanemenként a portfólió nettó jelenérték változását mutató arányt, amely az adott devizanemhez tartozó súlyozott összeg és a szavatoló tőke aránya.

	Súlyozott pozíció		
	Devizanem HUF	Devizanem EUR	Devizanem CHF
	millió Ft	ezer EUR	ezer CHF
2012.I.negyedév	44,648	15,633	-2,129
2012.II.negyedév	25,686	14,556	-2,053
2012.III.negyedév	70,194	-3,442	0,376
2012.IV.negyedév	14,035	-27,677	-0,437

IX. Értékpapírosítás:

Értékpapírosítási ügyletekkel nem foglalkozik a Takarékszövetkezet, így a kockázati típussal kapcsolatos tőkekövetelmény-számításra nem kerül sor.

X. Partnerkockázat kezelése:

A Takarékszövetkezet származtatott ügyletekkel nem foglalkozik, s a jövőben sem tervezi ilyen jellegű pozíciók felvállalását.

XI. Működési kockázattal kapcsolatos információk:

A Takarékszövetkezet a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, eredményét és szavatoló tőkéjét érintő - működési kockázat tőkekövetelményét az alapmutató módszerével számítja ki.

A működési kockázat alapmutató módszere szerinti tőkekövetelmény számítás elve azon alapul, hogy a működési kockázat a tevékenység méretével egyenes arányban növekszik, és a tevékenység mérete az irányadó mutatóval jól jellemezhető.

Az alapmutató módszere szerinti tőkeszámításhoz a Takarékszövetkezetnek az eredmény-kimutatás alapján kell kiszámolnia az irányadó mutatót az alábbiak szerint:

- Y a kapott kamat és kamat jellegű bevétel, valamint a fizetett kamat és kamat jellegű ráfordítás különbözete, és
- Y a bevételek forgatási célú részvényekből, részesedésekből (osztalékok, részesedések), kapott (járó) jutalék- és díjbevételek, pénzügyi műveletek nettó nyeresége és egyéb bevételek üzleti tevékenységből, valamint a fizetett (fizetendő) jutalék- és díjráfordítások, pénzügyi műveletek nettó veszteség különbözete összegének hároméves számtani átlaga.

A számítást a megelőző három üzleti év könyvvizsgáló által hitelesített éves beszámolója alapján kell elvégezni.

A számítások során nem vehető figyelembe:

- Y az értékvesztéssel, értékvesztés visszaírással, céltartalék képzéssel vagy céltartalék-felhasználással kapcsolatos ráfordítás és bevétel,
- Y az általános igazgatási költség,
- Y a kereskedési könyv részét nem képező tételek - ide nem értve a devizát - eladásából realizált bevétel, a pénzügyi műveletek nettó nyereségében és a pénzügyi műveletek nettó veszteségében szereplő eredmény, az egyéb bevételek között szereplő üzleti tevékenységből származó bevétel,
- Y az egyéb bevételek között lévő a biztosítási események miatti kártérítésből származó bevétel.

Az irányadó mutató számítása során csak a pozitív előjelű összeget lehet figyelembe venni. Ha ez az összeg egy év vonatkozásában negatív vagy nulla, akkor a fennmaradó két évhez tartozó pozitív összegek számtani átlagát kell figyelembe venni. Ha az összeg két év vonatkozásában negatív vagy nulla, akkor kizárólag annak az évnek az adatát kell figyelembe venni, amelynek esetében az összeg pozitív.

A Takarékszövetkezet működési kockázatának tőkekövetelménye az előbbiek szerint számított irányadó mutató tizenöt százaléka.

A tőkekövetelmény összege a 2012. évre: **265,337 millió forint.**

Rajka, 2013. április 25.

Rajka és Vidéke Takarékszövetkezet
Igazgatósága